

[Knud Jespersen]

med den høje moms, og også 110.000 danske borgere, der har skrevet under på, at de ville bevare denne momssenkning. Så kan man jo godt forklare, at de realistiske muligheder er sådan, at man skulle trække forslaget tilbage. Det agter vi imidlertid ikke at gøre, selv om jeg efter finanslovdebatten og afstemningen er meget vidende om, at der er meget, meget lille plads til selvstændig tænkning også hos aftalepartierne.

Man kan finde andre måder, men man leder bare ikke efter dem hos de såkaldte ansvarlige. Men det, der er afgørende, er, at købekraften nødvendigvis må udvides, hvis ikke vi skal blive ved med at have den arbejdsløshed, vi har i øjeblikket. Det er det, forslaget tilsigter, og det er ganske interessant at høre, at det er urealistisk, selv om alle økonomiske prognoser fortæller, at hvis vi ikke gør noget, kommer vi til at leve med en arbejdsløshed på 150.000 som noget nær permanent. Jeg vil håbe, at det siver ud også uden for dette hus, at man er ganske kynisk nok til at sige, at dette forslag er kommet for sent til behandling, hvilket ikke er vores fejl; at det er urealistisk, ja, det afhænger af den politiske vilje; at det kan man ikke tage, for så skal man tage pengene andre steder; det har vi også anvist en løsning på.

Jeg har altså ingen illusioner, men jeg vil absolut vende mig imod den radikale tanke, at man på god kræmmervis kunne have begyndt at handle med direktør Arne Lund. Det kan man naturligvis godt: hvis man vil sælge dyrtidsportionen, bliver momssenkningen uden reel betydning, og så forsvinder også udvidelsen af købekraften.

Forslaget går nok denne besværlige, langsomme gang, som forslag, der er fornuftige, har for vane i dette høje ting: det vander lige så stille ind i et eller andet udmærket udvalg, dér sætter man sig på det, og så ser man det ikke mere i år. Men man skal bare vide, at denne kamp for momssenkning og udvidelse af købekraften fortsætter, uanset om man herinde ønsker at benægte fakta.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtages uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af merværdiafgiften på fødevarer og medicin [af Knud Jespersen og Fuglsang].

(Andre selvst. forslag nr. LVIII. Fremsat 4/2 76).

Forslaget sættes til forhandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Jeg skal heller ikke til dette forslag gøre mange bemærkninger. Det går jo ud på at opfordre regeringen til at fremsætte lovforslag om at afskaffe moms på fødevarer og medicin.

Kommunisterne har fremsat dette forslag flere gange før, og de kommer jo nok med det igen. Det er jo altid populært at foreslå ophævelse af skatter og afgifter, og jeg skal da gerne sige til hr. Knud Jespersen, at det også her vil være muligt at skaffe mange, mange underskrifter, hvis man har lyst til det. Det er bare helt urealistisk at forestille sig, at vi kan give afkald på et beløb af den størrelsesorden: 3-4 mia kr., der er tale om her, og skal vi hente dem ind på anden vis via moms, er der praktisk talt ikke nogen, dette kommer til gode.

Jeg skal ikke i dag komme ind på de praktisk-administrative vanskeligheder, der knytter sig til forslagets gennemførelse, det er vanskeligheder, der er velkendte fra tidligere behandlinger og i øvrigt også fra en meget indgående analyse af de problemer, der knytter sig hertil, som fremkom, jeg tror, det var i 1971.

Jeg skal altså på regeringens vegne afvise forslaget.

Ove Hansen (S):

Nogle få bemærkninger til dette forslag. Da vi i sin tid blev enige om at indføre moms, drøftede vi naturligvis også meget

[Ove Hansen.]

indgående, om fødevarer og medicin skulle belastes med denne afgift, for det er klart, at ingen er interesseret i at gøre fødevarerne dyrere end nødvendigt. Men det viste sig at være meget svært, for dels er det ikke let at sondre imellem, hvad der er fødevarer, og hvad der ikke er fødevarer, dels ville det give alt for stor administration i erhvervslivet, hos de handlende, og den kontrolmulighed, man har i dag, ville blive formindsket betydeligt, hvis man skulle til at sondre mellem momsbelagte og ikke-momsbelagte varer ude i forretningerne. Det var vi klar over, og derfor blev vi enige om, at det rigtigste måtte være, at momsen omfattede så mange varer som overhovedet muligt.

Vi er selvfølgelig klar over, at det naturligvis er generende for folk med mindre indtægter, men det tog man jo også hensyn til, dengang man indførte momsen, idet man fastsatte et persontilskud og derigennem gav kompensation for folk, der ikke havde store indtægter, i vort land.

Brixtofte (V):

Venstre afviser også dette forslag med samme argumentation, som vi afviste det forrige forslag, og jeg vil dermed henvise til den udførlige argumentation, jeg kom med før.

Kirsten Jacobsen (FP):

Af både administrative og provenumæssige årsager må fremskridtspartiet afvise forslaget.

Gudme (RV):

Hr. Knud Jespersen er jo en omhyggelig mand: han har selv i bemærkningerne til forslaget anført kildestedet, således at han ved, hvad man mente om det forrige gang. Vi mener det samme, så det kan man læse, hvor det står i forslaget.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg kan stort set slutte mig til, hvad hr. Ove Hansen og hr. Gudme sagde, og skal ikke forlænge drøftelserne heraf, blot spørge forslagstillerne, om der ligger en tanke i, at fru Hanne Reintoft er streget som medforlagsstiller.

Ømann (SF):

Jeg skal gerne gå ind for forslaget, men dog med et vist forbehold. Det er jo ikke rigtigt, at man ikke kan give en fritagelse for moms på fødevarer og medicin, uden at det volder store administrative besværligheder. Der er jo løbet noget vand i stranden, siden vi drøftede disse administrative besværligheder ved at bryde princippet om den generelle moms i årene 1966-67. Vi har i mellemtiden haft ordninger inspireret af socialistisk folkeparti, hvorigennem man har undtaget brede og betydelige fødevarergrupper for moms på en meget elegant måde, nemlig ved at fritage i produktionsledet, og det gik udmærket, indtil de borgerlige partier her i salen fik afskaffet disse tilskudsordninger. Jeg vil anbefale, at man, hvis man skal foretage en momsnedsettelse på visse varegrupper, benytter samme facon. Herved undgår man også, at man, for så vidt særlig angår fødevarerne, kommer til at give en uønsket momsnedsettelse på varegrupper, som ikke har nogen, skal vi sige social drejning; fødevarer, madvarer, er jo efterhånden mange ting, når man kigger på hylderne i supermarkedet.

Den samme ordning kan formodentlig og med meget lidt besvær anvendes over for egentlige medicinalvarer, således altså, at man kan foretage denne reform, uden at der er nogen undskyldning i de ekstraordinære besværligheder af administrativ karakter, som en omlægning ellers ville medføre.

Med disse bemærkninger vil jeg gerne gå ind for forslaget.

Wilhelm (VS):

Det er da heller ikke ubekendt for os, at der vil være administrationsbesvær med at undtage forskellige områder fra en generel moms, men det skal ikke forhindre os i at sige, at vi støtter også dette forslag.

Da hr. Ove Hansen omtalte, hvad forudsætningerne var i sin tid, da socialdemokratiet og SF indførte momsen — som aldrig burde have været indført — glemte han, at der ikke kun var tale om persontilskuddet, der var også tilskuddet netop for at kompensere på madmomsen, der var tilskuddet på en lang række mejeriprodukter — jeg tror kun, man havde pillet dem ud — hvoriblandt mælketilskuddet, som man jo har

[Wilhelm.]

afrappet systematisk siden, og de andre er væk for længst. Det holdt jo ikke at kompensere på denne led, men det var faktisk det, der var forudsætningerne dengang, fordi man i virkeligheden påstod, at man gerne i princippet ville undtage at moms fødevarer og også gøre det mere selektivt, end det kan gøres med persontilskuddene, sådan at kompensationen især kom til at følge de familier, der ville være særlig hårdt ramt af en madmoms, men det system har man jo ødelagt siden.

Jeg mener ikke, at skatteministerens argument og provenubetragtning kan være korrekt. Jeg har forstået, at det i virkeligheden er det, der bliver brugt som nøgleargumentet imod både dette og det foregående forslag: det kommer for sent osv. osv. Ja men hvorfor kommer det for sent? Fordi finansloven er vedtaget og der nu er lagt et rammebudget, så der ikke er plads til den slags lettelser. Men hvad er det for noget? Da septemberforligets partier besluttede den generelle momsnedsettelse for en 5 måneders periode, var der ikke sådanne statiske betragtninger — som i øvrigt også er forkerte — men man kunne tænke en smule dynamisk, da man nedsatte momsprocenten. Men der skete ikke bare det, men også det, at flere ville komme i arbejde, og man sparede arbejdsløshedsunderstøttelse, og flere ville forbruge nogle ting, så momsprovenuet måske ikke engang blev så forfærdelig meget mindre i sig selv. På det tidspunkt kunne finansminister Heinesen godt regne ud, at man kunne lave denne momsnedsettelse uden at miste en øre i provenu til staten, alt taget i betragtning. Det er klart, man havde to sider af regnestykket, man havde et bruttoregnestykke, hvor der var indtægtsnedgang på den ene side, men så havde man altså besparelser i arbejdsløshedsunderstøttelse, man havde større indkomstskatteprovenu ved beskæftigelse af folk, der ellers ikke var beskæftiget, og man havde en kvotamæssigt større varemængde, der blev momset. Alt i alt påstod regeringen dengang, at der ikke blev noget indtægtstab ved de foranstaltninger, man lavede i september. Det betyder jo simpelt hen, at man jonglerer med argumentet om provenubetragtningerne, fuldstændig som det passer

partiet venstre: hvis venstre er med i gyngen, kan man godt få både skatteminister og finansminister til at opstille regnestykker, der viser, at der ikke er reelle nettoudgifter for staten ved at lave den slags ordninger, men i samme øjeblik man ikke har venstre med i gyngen eller i sengen, eller hvad det nu hedder, så snakker man pludselig kun om den ene side af regnskabet, nemlig provenutabet.

Ordføreren for forslagsstillerne (Knud Jespersen) (DKP):

Til de sidste to ordføreres bemærkninger kan jeg sige, at jeg er enig i de betragtninger, der er gjort, og det er jo tilstrækkelig dokumenteret, at der ikke bliver de administrative besværligheder.

Jeg vil imidlertid gerne opholde mig lidt ved de betragtninger, som skatteministeren også gjorde i denne sag. Det er spørgsmålet om, hvordan man skal måle virkningerne af en momssænkning. Enhver ved, at hvis købekraften udvides, og navnlig hvis fødevarer helt fritages, bliver der 15 pct. mere til forbrug, de fleste arbejdere får $\frac{1}{6}$ mere til deres forbrug. Hvis man regner lidt på det, vil man hurtigt kunne finde frem til, at det vil virke overordentlig stærkt beskæftigelsesfremmende, og her er man i alt fald næsten i stand til at undtage importerede varer. Man har muligheder for at gøre livet lidt lettere og lidt lysere, og man taber ikke noget derpå.

Men endvidere kunne man også sige, at hvis man mente, der var nogle direkte bogføringsmæssige provenutab, kunne skatteministeren passende slå op i Aktuelt, der forleden uimodsagt kom til at sige, hvad vi har sagt i lang tid, nemlig: der sker skatteunddragelser i dette land, navnlig hos storkapitalen, på et sted mellem 15 og 20 mia kr. Vi sagde i sin tid 19 mia kr., da bestred man det, tallet var alt for stort, men altså mellem 15 og 20 mia kr. Det er sikkert også urealistisk at prøve at hente dem, men ikke desto mindre vil vi uafbrudt stille regeringen og septemberpartierne over for den påstand, at det, man kunne gøre i september og argumentere for på én måde, vil man altså ikke gøre i april og argumenterer selvfølgelig ud fra en helt anden forudsætning. Så må det da være den, der har de forskel-

[Knud Jespersen.]

lige argumenter, som må ransage sin sjæl og også kigge lidt på de partnere, som har pålagt én så strenge bånd.

Det havde været mere rimeligt, hvis skatteministeren havde sagt: det kan vi ikke, for vi må ikke for venstre, vi må ikke for hr. Erhard Jakobsen, vi må ikke for kristeligt folkeparti. Det havde været en helt anden sag; det at være fanget er en ærlig ting, men det at hengive sig til nydelsen i det fangenskab synes jeg er lidt af en uærlig ting. Jeg kunne have sagt det lidt voldsommere, men den parlamentariske tone forhindrer, at man siger det voldsommere.

Om den historiske afvisning, som venstres og de konservatives ordfører gjorde over for forslaget, må jeg sige, at jeg synes, det var righoldige taler. De vil nok blive husket i mands minde. De lyste af opfindsomhed, der var ingen mangel på dristighed, og de var også ganske snedigt opbygget i al deres lakoniskhed. Men når man så føjer til, om der ligger noget særligt i, at fru Hanne Rein-toft ikke er medforslagsstiller, må jeg svare: ja, det gør der, men det ligger nu i trykkeriet, og dem synes jeg ikke vi skal bebrejde det, for de har ingen skyld i det, og der forekommer ikke andre trykfejl.

Skatteministeren sagde, at man har set dette forslag før, ja, men man er altså ikke blevet klogere af den grund; at dette forslag vil man sikkert se igen, ja, det vil man, lige så lang tid man belaster almindelige menneskers forbrug, vil man se dette forslag; og vi vil presse på, indtil hele fagbevægelsen — kan se, at man kan få en varig reallønsudvidelse ved at sikre, at den daglige næring, at medicin under sygdom i alt fald er fritaget for beskatning. Og der er en meget socialt rimelig grund til at gøre noget sådant, al den stund dette hus vil frede dem, der unddrager sig milliarder i skat.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Jeg vil godt sige til hr. Knud Jespersen, at jeg synes, det klæder ham, at han bruger den parlamentariske tone, så han skal ikke være ked af, at der er disse begrænsninger.

Når jeg bad om ordet, var det nu mest i anledning af hr. Wilhjelmets betragtninger. Jeg vil gerne sige, at jeg ikke har ført argu-

mentationen på, at man er kommet for sent, eller at finansloven er vedtaget eller sådan noget. Det, jeg har sagt om de provenu-mæssige betragtninger, er, at en reduktion af statens indtægter af størrelsesordenen 3-4 mia kr. ikke kan passes ind i den økonomiske politik, der er tilrettelagt, og som regeringen har et hovedansvar for. Jeg undlod at gentage de mange argumenter, der er for at lade være med at bevæge sig ind i dette her, de praktiske problemer i forbindelse med det. Jeg anså det for overflødig, for jeg tror ikke, der er nogen af de tilstedeværende i salen eller andre af folketingets medlemmer, der er i tvivl om de vanskeligheder, der knytter sig til gennemførelsen af et forslag af denne karakter. Når hr. Knud Jespersen siger, at det var de modsatte argumenter, vi brugte i september, er det ganske simpelt ikke rigtigt. Vi havde for det første overhovedet ikke nogen argumenter om dette her inde i forhandlingerne i september, fordi vi ikke havde et forslag om nedsættelse af moms på medicin og fødevarer. Dertil kommer, at det, som var hovedargumentet for den midlertidige moms-nedsættelse, jo var, at denne tidsbegrænsning i sig selv var et incitament til øget omsætning, til øget aktivitet i den pågældende periode. Det er klart, at en generel nedsættelse ikke vil kunne have samme effekt som en tidsbegrænset nedsættelse, og derfor er der ingen modstrid mellem de argumenter, der blev fremført dengang, og dem, der fremføres i dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

[Anden næstformand]*Socialudvalget (2/4 76):*

Udtræder: Poulsgaard

Nyt medlem: Jytte Røge

Retsudvalget (2/4 76):

Udtræder: K. J. Mortensen

Nyt medlem: Ole Espersen

Skatte- og afgiftsudvalget (2/4 76):

Udtræder: Jørgen Junior

Ny stedf.: Svend Andersen (Rosk. a.)

Boligudvalget (2/4 76):

Udtræder: Kirsten Jacobsen

Nyt medlem: Svend Andersen (Rosk. a.)

Udtræder: Svend Andersen (Rosk. a.)

Ny stedf.: Dohrmann

Udv. om offentlige arbejder (2/4 76):

Udtræder: Poul Mortensen

Nyt medlem: Erik Andersen

Kulturudvalget (2/4 76):

Udtræder: K. J. Mortensen

Nyt medlem: Johan Nielsen

Udtræder: Normann Andersen

Ny stedf.: K. J. Mortensen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 6. april kl. 13 med følgende dagsorden:

Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsettelse af en parlamentarisk kommission i henhold til grundlovens § 51 vedrørende de samfundsøkonomiske virkninger af den offentlige sektors lønføring m. v. [af Kjærulff-Schmidt m. fl.].

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste anden næstformand til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 12.52.
